

Det nye danske Straffelovsfor­slag. 28. Kapitel: Berigelsesforbrydelserne.

Af Overretssagfører HENRIK SACHS.

Den Gennemgang af Straffelovskommissionens Udkast af 1923, som nærværende Tidsskrift havde foresat sig at bringe, var endnu ikke naaet til en Gennemgang af det 28de Kapitel: Berigelsesforbrydelserne, da Justitsministeren i December 1924 fremsatte sit Forslag til en ny Straffelov.

Under disse Omstændigheder vil det naturlige være fortrinsvis at gennemgaa Ministeriets Forslag, saa meget mere, som dette Forslag, forsaavidt angaar det her foreliggende Emne, kun byder meget faa om end ikke helt uvæsentlige Afvigelser fra Kommissionsudkastet. For disse Afvigelser vil der i det følgende i Hovedsagen blive gjort Rede, men iøvrigt er vel Tiden nu, da Sagen fra Overvejelsernes Stadium synes paa sikker Vej til Virkeliggørelsens, ikke længere til en detailleret Sammenligning af de i Tidens Løb fremkomne Forslag; nu gælder det en Bedømmelse af det foreliggende Forslags Værdi i og for sig, en Tagen Stilling til, om dette Forslag fortjener at blive til Lov, og om det som saadan vil byde væsentlige Fremskridt i Forhold til den nugældende. Og da jo enhver kritisk Vurdering er bestemt ved sin Ophavsmands Forudsætninger, vil det følgende være præget af, at det er en praktiserende Sagfører og ikke en Embedsmand, der foretager denne Bedømmelse.

Det har andetsteds været fremhævet, at Sagførerstanden i alt for ringe Grad har givet sit Bidrag til og sat sit

Præg paa den nye Straffelov. Jeg finder denne Anke berettiget, og det er derfor, at jeg vil søge at yde mit beskedne Bidrag til Sagens Belysning.

Naturligvis har Dommerstanden ganske særlige Forudsætninger for klart at formulere et Lovbud saaledes, at det frembyder de færrest mulige Fortolkningstvivil, men dette gælder dog først og fremmest, naar dette Lovbud tænkes anvendt af en juridisk Domstol. Er Talen om Lovbud, der skal anvendes ved Nævningedomstol, rummer Dommerens sikre Lovfortolkningsteknik en Fare for, at han kan overse de Faldgruber, som et for et juridisk Dommerøje klart og uomtvisteligt Lovbud kan frembyde, naar det skal læses af Lægmand. Ikke mindst paa dette Punkt vil Sagføreren kunne yde Dommerstanden værdifuld Bistand, fordi han, langt hyppigere end Dommeren, med Lægmand diskuterer deres Opfattelse af Loven og deres Syn paa retslige Spørgsmaal. Dertil kommer, at man vel tør sige, at Sagførerstanden er den naturlige Talsmand for de Borgere, for hvilke Straffeloven er givet, og der tænkes her i første Række ikke paa Borgerne som dem, mod hvem Lovens Straffetrusel er rettet — skont Sagføreren ogsaa her har en naturlig Opgave at røgte — men der tænkes nok saa meget paa Loven i dennes Egenskab af Værn for de lovlydige mod dem, der truer deres Retsgoder.

Lovudkastet opstiller følgende Underarter af Berigelsesforbrydelser: Tyveri, Rapseri, ulovlig Omgang med Hittegods, Underslæb, Bedrageri, Utroskab, Afpresning og Aager, Besvigelse (af Fordringshavere), Hæleri og Røveri.

Den praktiske Betydning af disse Sondringer er dog sikkert med Rette meget væsentlig indskrænket derved, at samtlige Forhold — med Undtagelse af Rapseri, ulovlig Omgang med Hittegods og Røveri — er underkastet samme Straffebestemmelser; som det fremhæves i Motiverne, har man derved opnaaet, at de subtile Distinktioner og de deraf flydende Vanskeligheder, for ikke at sige vilkaarlige Afgørelser af, om et Forhold skal henføres under det ene

eller andet Forbrydelsesbegreb, nu nærmest kun har teoretisk Interesse. Paa den anden Side vil det formentlig vinde Tilslutning fra de fleste, at Loven har opretholdt en Spaltning i forskellige Forbrydelsesbegreber, og ikke er nøjedes med at henføre samtlige Forhold under en fælles Lovbestemmelse; thi navnlig i en Straffelov, der skal benyttes af Nævninger, kan man ikke vel tænke sig at undvære en nærmere Definition af, hvilke Handlinger der er strafbare som Berigelsesforbrydelser; og skal man have Definitioner, giver det sig som en Selvfølge, at man maa opretholde Sondringen mellem forskellige Arter.

Hvad Tyveri angaar, da indeholder Udkastet i § 274 en Definition: »For Tyveri straffes den, som uden Besidderens Samtykke borttager en fremmed, rørlig Ting for at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding ved dens Tilegnelse«. Om denne Definition udtales det i Motiverne — sikkert med Rette —, at den svarer til den almindelige Opfattelse af Begrebet i Teori og Praksis.

Justitsministeriets Udkast har imidlertid i Modsætning til det sidste Kommissionsudkast, men i Tilslutning til den første Straffelovskommission, spaltet Begrebet og opstillet et særligt Forbrydelsesbegreb, som kaldes Rapseri.

Bestemmelsen herom lyder saaledes: »For Rapseri straffes den, som paa den i § 274 angivne Maade borttager Nærings- eller Nydelsesmidler eller andre Ting af ringe Værdi for umiddelbart at forbruge eller anvende dem eller for vederlagsfrit at overlade andre dem til Brug i saadant Øjemed«. Det er formentlig Meningen, men langt fra klart udtrykt, at Tilegnelsen af Nærings- og Nydelsesmidler kun henføres under Rapseribestemmelsen, naar disse Ting er af ringere Værdi, og det vil i hvert Fald være paakrævet at ændre Paragrafens Formulering saaledes, at dette klart udtrykkes. Selv saaledes ændret synes den foreslaede Paragraf af tvivlsom Værdi, og vægtige Grunde synes at tale for at følge den sidste Straffelovskommission, der som anført ikke foreslog nogen særlig Rapseribestemmelse. Be-

stemmelsen i § 287, der lyder saaledes: »Er nogen af de i § 274 nævnte Forbrydelser af særlig ringe Strafværdighed paa Grund af de Omstændigheder, hvorunder Handlingen er begaaet, kan Straffen nedsættes til Hæfte eller Bøde«, synes at maatte være tilstrækkelig til det Formaal, som tilsigtes med Rapseribestemmelsen, nemlig at skabe et »undtaget« Tyveri¹⁾. Det synes ikke uden Betænkelighed at bagatellisere Tyveri af Smaaaværdier i den Grad, som Straffelovsforslagets § 275 gør. Jeg skal ikke opholde mig meget ved det tilsyneladende mindre vel begrundede i at fremhæve Rapseriet, men ikke skabe et tilsvarende Begreb ved de i §§ 277—79 omhandlede Tilfælde; jeg lægger mere Vægt paa den Betragtning, at Tilegnelsen af Smaaaværdier under visse Forhold kan udvikle sig til en saadan Plage for dem, som dette gaar ud over, at der virkelig er Grund til at opretholde i hvert Fald en skarp Straffe trusel overfor disse Forhold, selv om man selvfølgelig kun sjældent vil lade den blive effektiv. Der er sikkert ingen Tvivl om, at af de Værdier, der Aaret rundt paa uberettiget Maade skifter Ejermand, kan langt den største Del netop takke Rapserierne for denne Skæbne. Det er ikke utænkeligt, at Rapseribestemmelsen er ment som en demokratisk Indrømmelse; men hvis dette har været Tanken, tror jeg, at man har taget fejl; det er netop de mindre velstillede, som Rapserierne i særlig Grad gaar ud over, baade fordi Tabet for dem er relativt større end for de mere velstillede, og navnlig fordi de mindre velstillede ikke i den Grad som de mere velstillede rent faktisk kan gardere sig mod Rapserierne. Det er en Kendsgerning, at de allerfleste Anmeldelser om Smaatyverier hidrører fra økonomisk slet stillede Mennesker, medens de bedrestillede kvier sig ved at ulejlige Politiet og Domstolene med saa lidt.

Det er langt fra altid saaledes, at en Tilegnelse er af

¹⁾ Det er i denne Forbindelse værd at bemærke, at den norske Straffelov, hvis § 262 aabenbart er Kilden til vort Forslags Rapseribestemmelse, ikke har nogen Bestemmelse svarende til Forslagets § 287.

særlig ringe Strafværdighed, fordi den falder ind under Beskrivelsen i Rapseribestemmelsen. En Tilegnelse af ringe Værdier kan meget vel tænkes forbundet med saa gravevende Omstændigheder eller udøves saa systematisk, at Forholdet tværtimod er et ondartet, men hvorfor da behandle det med særlig Mildhed. Normalt vil selvfølgelig Tilegnelsen af en ringe Værdi være af særlig ringe Strafværdighed, men i saa Fald fører allerede Bestemmelsen i § 287 til det tilsigtede Maal. Maaske vil man heroverfor indvende, at der er dog den Forskel, at ved Anvendelsen af § 274, jfr. 287, har Gerningsmanden jo faaet Stemplet af at være straffet som Tyv, hvilket undgaas ved den selvstændige Bestemmelse om Rapseri. — Men hvis dette er Lovens Tanke, da synes den mig netop ud fra Generalpræventionens Synspunkt yderst betænkelig. Det er jo kun meget sjældent, at et saadant ubetydeligt Tyveri straffes, men Straffetruslen er der, og den paagældende ved, at han udsætter sig for at blive stemplet som Tyv. Hvis man nu skaber sig et særligt Begreb, der ligestilles med ulovlig Omgang med Hittogods, som den almindelige Opfattelse jo bestemt vægrer sig ved at acceptere som egentlig kriminelt Forhold, saa udsætter man sig for, at det lille Tyveri halvt om halvt betragtes som legaliseret, som et Forhold, man kun undtagelsesvis kan straffes for, og som i hvert Fald ikke er af egentlig kriminell Natur. En saadan Udvikling vil sikkert rumme en ikke ringe Fare, og naar man betænker, hvor lemfældigt Anklagemyndigheden og Domstolene i de senere Aar har forholdt sig overfor Bagateltyverier, synes der ikke Grund til yderligere Mildhed paa dette Omraade.

Bestemmelsen om ulovlig Omgang med Hittogods falder noje sammen med den af Kommissionen foreslaaede; den medtager en Del af de Forhold, der nu rammes af Strl. § 248.

Bedrageribegrebet er spaltet i Underslæb, Bedrageri og Utroskab, og endvidere er nogle For-

hold, der nu rammes som Bedragerier, henført under Besvigelse af Fordringshavere.

Bestemmelsen om Underslæb findes i Forslagets § 277 og er saalydende:

»For Underslæb straffes den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding,

- 1) tilegner sig en fremmed, rørlig Ting, der er i hans Varetrægt, uden at Forholdet falder ind under § 276,
- 2) fragaar Modtagelsen af Pengelaan eller andet Laan til Eje eller af en Ydelse, for hvilken der skal svares Verderlag,
- 3) uretmæssig forbruger ham betroede Penge, selv om han ikke var forpligtet til at holde disse afsondrede fra sin egen Formue.«

Jeg ser ikke rettere end, at Punkt 2) er for snævert affattet og rationelt bør omfatte alle de Tilfælde, hvor en Person fragaar Modtagelsen af en Ydelse, naar Modtagelsen enten paafører ham en Pligt eller medfører hel eller delvis Frigørelse for en saadan.

Forslaget har ligesaa lidt som Kommissionsudkastet nogen til Straffelovens § 254 svarende Regel.

Den egentlige Bedrageribestemmelse i § 278 er saalydende:

»For Bedrageri straffes den, som ved retstridig at fremkalde, bestyrke eller udnytte en Vildfarelse bestemmer en anden til en Handling eller Undladelse, hvorved der paaføres denne eller nogen, for hvem Handlingen eller Undladelsen bliver afgørende, et Formuetab, for saa vidt Gerningsmandens Formaal er derigenem at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding.«

Denne Bestemmelse er ligesom den foregaaende af praktisk talt samme Indhold som Kommissionsudkastet. I begge Forslag fremhæves — i Strid med, hvad der ellers er Lovens Teknik, — at Handlingen skal være retstridig, og Kommissionen anfører i sine Motiver, at dette er sket for at forebygge den Misforstaaelse, at »en hver Fremkaldelse

eller Udnyttelse af en Vildfarelse for at opnaa en økonomisk Fordel er retstridig og strafbar«. Kommissionen er selvfølgelig klar over, at der ikke ved Ordet »retstridig« er givet nogen som helst Vejledning til Afgørelse af, i hvilke Tilfælde Fremkaldelse o. s. v. af en Vildfarelse er strafbar, og i hvilke Tilfælde den er retmæssig, og Kommissionen opgiver i Modsætning til sin Forgænger ethvert Forsøg paa at give en saadan Vejledning.

Dette er jo beklageligt nok, eftersom det unægteligt vilde være af fundamental Betydning at faa fastslaaet, hvilke Kriterier man her skal gaa frem efter, naar man paa dette yderst vigtige Felt skal drage den vanskelige, men afgørende Grænse mellem det straffbare og det lovlige. Opgaven er fristende, men skal ikke her forsøges løst — kun vil jeg pege paa, at efter min Opfattelse ligger punctum saliens ikke i Midlet, men i Formaalet — den uberettigede Vinding¹⁾ — og jeg vilde derfor være tilbøjelig til at mene, at

¹⁾ Til nærmere Belysning hidsætter jeg følgende Eksempler:

a. En Mand, som ønsker at købe en Ejendom og som ved, at Prisen vil blive drevet stærkt i Vejret, hvis det vides, at det er ham, der er Liebhaber, benytter ved Erhvervelsen en Mellemand og opnaar saaledes Ejendommen til en billigere Pris end den, han maatte have givet, hvis Sælgeren havde været klar over, hvem der var den egentlige Køber.

b. For at erhverve en Ejendom til særlig billig Pris, indbilder Køberen Sælgeren, at Ejendommen skal benyttes af en velgørende Institution og bevæger derved Sælgeren til et betydeligt Prisafslag, som han ikke vilde have givet, hvis han havde været klar over det virkelige Forhold. —

Ingen vil være i Tvivl om, at i det sidste Tilfælde er der handlet ulovligt, i det første derimod ikke.

Hvis man nu vil søge nærmere at bestemme, hvori Forskellen mellem de to Tilfælde ligger, nytter det ikke, at man søger at finde den i Vildfarelsens Art, thi i begge Tilfælde har Køberen fremkaldt og udnyttet en Vildfarelse hos Sælgeren, i begge Tilfælde refererer Vildfarelsen sig til, hvem der er Køber, og i begge Tilfælde har man derved faaet Sælgeren til at sælge til en lavere Pris, end den, der vilde være blevet forlangt, om han havde været paa det Rene med det rigtige Forhold. Nej, Forskellen ligger deri, at i det første Tilfælde er der ikke opnaaet nogen uberettiget Vinding, thi Køberen har faaet Ejendommen

naar Loven ikke vil give nogen nærmere Vejledning, burde den blive staaende ved at fremhæve den »uberettigede Vinding« og stryge Ordet »retstridig« ved Handlingen, saa meget mere som det erkendes, at Anvendelsen af dette Ord er i Strid med Lovens sædvanlige Sprogbrug. Men paa den anden Side erkender jeg, at det af Hensyn til Nævnningerne kan være praktisk at fremhæve Kravet om »Retstridighed«, og af denne Grund bør det kritiserede Ord vist alligevel blive staaende.

I noje Tilslutning til Kommissionen indeholder Forslaget i § 279 en Bestemmelse om Utroskab, d. v. s. Misbrug i Fuldmagts- og Legitimationsforhold.

Inden jeg forlader Omtalen af de Paragraffer, som skal erstatte den hidtidige Lovgivnings Regler om Bedrageri, maa jeg bemærke, at det forekommer mig noget betænkeligt, at der ikke synes at være nogen af de foreslaaede Bestemmelser, der rammer visse af de Tilfælde, som omtales i Straffelovens § 252, nemlig at »fordølge nogen et Dødsbo tilkommende Fordring, som man er pligtig at opgive« og »i bedragerisk Hensigt at berove en anden Midlerne til at gøre en lovlige Fordring gældende, eller til at værge sig mod en urigtig Fordring«. Disse Tilfælde synes mig nemlig i den nuværende Lovgivning med fuld Foje at være ligestillede med Fragaelsen af Modtagelsen af Pengelaan; men efter Forslaget vil det første Tilfælde formentlig slet ikke kunne rammes, og de sidstnævnte Tilfælde vil kun kunne rammes paa et betydeligt senere Stadium af Forbrydelsen.

Endvidere skal jeg anføre, at det heller ikke forekommer mig rigtigt, at et saa groft Forhold som det, der omhandles i § 300, 1. Stk.: »bortfjerner sig uden at betale Logis, Næringsmidler, Befordring eller anden Ydelse, ved hvilken det har været en kendelig Forudsætning, at Betaling erlægges forinden Bortfjernelsen« er undtaget fra de

---

til en i og for sig rimelig Pris, i det sidste Tilfælde er der derimod opnaaet en uberettiget Vinding, thi der har Køberen opnaaet en Undtagelsespris.

egentlige Bedrageribestemmelser og henføres under »Andre straffbare Formuekrænkelser« og i Konsekvens heraf er undergivet en normal Straf paa Bøde, eller under skærpende Omstændigheder Hæfte. Tilfælde af denne Art kan være saa graverende, at selv Hæftestraffen forekommer mig ganske meningsløs mild. Jeg kan saaledes eksempelvis nævne et Tilfælde, der fornylig forelaa i Praksis, hvor en ofte straffet Person med Selskab indfandt sig i Automobil paa et Hotel i Nordsjælland, spiste og drak for en 150 Kr. og derefter forsvandt med sit Selskab under Foregivende af, at han skulde hente sine Penge, som han havde glemt i sit Hjem i Nabobyen. Overhovedet vilde jeg mene, at det var rimeligt og paakrævet at straffe som Bedrageri alle de Tilfælde, hvor en Person modtager en Ydelse, som kendeligt kun er præsteret under Forudsætning af kontant Betaling, naar han ikke præsterer saadan Betaling, og endvidere som Bedrageri at ramme de Tilfælde, hvor Folk tager Varer paa Kredit eller stifter anden Gæld uden paa det paagældende Tidspunkt at have nogen rimelig Udsigt til ved Forfaldstid at kunne opfylde Pligten. Som praktiserende Sagfører ser man under sin Inkassovirksomhed en Mængde Tilfælde, hvor det er ganske aabenbart, at de paagældende systematisk hos Handlende har skaffet sig Kredit trods ganske minimale Udsigter til at betale. Et saadant Forhold staar for den almindelige Retsfølelse med Rette som et rent og skært Bedrageri, men det kan vanskeligt rammes som saadant, fordi man saa at sige aldrig kan godtgøre, at egentlig Betalingshensigt manglede. I Stedet for paa dette Punkt at svække det strafferetlige Værn, forekommer det mig, at den nye Lov burde skærpe dette, ikke mindst til Gavn for de mange Smaahandlende, der lader sig blænde af Kundernes Flothed i den ydre Optræden og derved faar et Tab, som ofte kan være svært nok for dem at forvinde.

Forslagets § 280 indeholder Bestemmelsen om Afpresning. Den slutter sig til Kommissionens Sondring mellem Trusler om at foretage en i og for sig retstridig Handling

og Trusler, der gaar ud paa at foretage noget i og for sig retmæssigt. Derimod indeholder Forslaget den Afvigelse fra Udkastet, at medens dette sidste lod Forbrydelsen være fuldbyrdet allerede med Truslens Fremsættelse, forlanger Forslaget til Fuldbyrdsen, at Truslen har virket.

Paa dette Punkt er Forslaget i Overensstemmelse med et Mindretal indenfor Kommissionen, men Ændringen forekommer mig at være et afgjort Tilbageskridt. I saa Henseende kan jeg ganske slutte mig til den Kritik, der er fremsat af Landsdommer Krabbe i Ugeskrift for Retsvæsen 1925 Pag. 30. Kommissionsmindretallets Hovedargument var, at man ved at sætte Fuldbyrdsesmomentet ved Truslens Fremsættelse, udelukkede Gerningsmanden fra at opnaa Straffrihed ved Tilbagetræden. Heri vil jeg netop se et afgørende Argument for Kommissionsflertallets Standpunkt, thi saadan Adgang bør ogsaa ved denne Forbrydelse være udelukket, naar Gerningsmanden har fremsat Truslen og derved utvetydigt har demonstreret sit forbryderiske Forsæt og foretaget den afgørende Handling, hvis Virkning han ikke længere er Herre over. Det er netop rigtigt at afskære den snedige Afpresser det Tilbagetog, som han med Virkning kan arrangere i det Øjeblik, han faar Fornemmelsen af, at den Truede ikke lader sig tvinge. Dette har Afpresseren en meget »fin Næse« for og skynder sig da at tilbagekalde Truslen, og man staar da uden Midler til at paavise, at han selv ansaa Truslen for mislykket, den Gang han »tilbagekaldte« den.

Agerbestemmelsen i § 281 er affattet overensstemmende med K. U.:

»For Aager straffes den, som udnytter nogens Nød, Enfoldighed, Uerfarenhed eller et overfor ham bestaaende Afhængighedsforhold til i en Retshandel at opnaa eller betinge en Ydelse, der staar i aabenbart Misforhold til Modydelsen, saa og den, som efter med Kendskab til Retshandlens Beskaffenhed at have erhvervet et paa en saadan Rets-

handel grundet Krav gør dette gældende eller overdrager det til en anden.«

Det vilde maaske være hensigtsmæssigt at pointere, at Nøden, Enfoldigheden og Uerfarenheden skal have staaet den Handlende aldeles klart. Jeg tænker her særlig paa den Mulighed, at denne Bestemmelse skal anvendes af Nævninger, hvor Faren for, at man skal gaa for vidt ved Domfældelse netop efter en Bestemmelse som denne, er iøjnefaldende.

Jeg vil derfor foreslaa, at der mellem Ordene »nogens« og »Nød« indføjes »aabnbare«. For at undgaa Gentagelser af dette Ord maatte man da senere i Paragrafen foran »Misforhold« erstatte det med »udpræget« eller lignende.

Fremdeles er det et Spørgsmaal, om dette Forhold egner sig til en Strafferamme fælles med Tyveri, Bedrageri og Afpresning. Den vil naturligvis medføre, at Bestemmelsen kun meget sjældent anvendes, hvilket kun er rigtigt i et Samfund, hvis civile Retsorden er bygget paa Kontraktfriheden som Grundprincip. Men vil den strenge Strafferamme ikke let medføre, at Bestemmelsen praktisk talt aldeles ikke kan anvendes? Vilde det ikke stemme nok saa godt med det almindelige Syn paa disse Forhold, — der jo dog kun højst tvungent kan stilles paa lige Fod med de gammelkendte Berigelsesforbrydelser — om Normalstraffen var Bøde, medens Hæfte, eventuelt Fængsel, kun anvendtes i de allervesteste Tilfælde? En saadan Strafferamme vilde sikkert medføre, at man kunde give Bestemmelsen en noget hyppigere Anvendelse og dermed større praktisk Betydning, end det i den foreslaaede Form vil være muligt.

Forslagets Bestemmelse om Besvigelse (af Fordringshavere) i § 282 falder sammen med Udkastet. I det store og hele maa denne Bestemmelse i Forbindelse med § 302 siges at yde det paakrævede strafferetlige Værn paa dette yderst vigtige Omraade. Dog synes det noget for snævert, naar Punkt 2) kun vil ramme Handlinger, begaaede efter at Boet er taget under Konkursbehandling, den bør i hvert Fald

udvides til »begæret« taget under Konkursbehandling, hvilket er en Forskel af vidtrækkende praktisk Betydning, da Konkursbegæring jo ofte »svæver« i flere Uger, inden Dekretets Afsigelse, og den civilretlige tilbagevirkende Kraft kan selvfølgelig ikke uden særlig Hjemmel anvendes i strafferetlig Henseende. Men overhovedet vil det rigtige formentlig være at udvide Bestemmelsen til at gælde fra det Øjeblik, hvor Skyldneren standser sine Betalinger eller indleder almindelig Forhandling med sine Kreditorer om privat Akkord, Likvidation, Moratorium e. l. Det er i Virkeligheden et groft Tillidsbrud, hvis Skyldneren i en saadan Situation forrykker den økonomiske Status til Fordel for sig selv eller andre, thi det er altid fra Kreditorernes Side en Forudsætning for at indlade sig i disse Forhandlinger, frem for at begære Konkurs, at saadan Forrykkelse ikke finder Sted.

Den særlige Straf, som § 284, 1. Stk. 2. Punktum, indeholder for de i § 282, 2. Stk., omhandlede Forhold synes under Hensyn til Reglen i § 287 upaakrævet.

Hæleribegrebet er i Forslagets § 283 i Tilslutning til K. U. udvidet til ikke blot at omfatte efterfølgende Meddelagtighed i Tyveri, men ogsaa de øvrige i Kapitlet omhandlede Forbrydelser, og Strafferammen er den samme som for Hovedforbrydelsen, dog bortset fra Røveri, thi ved en besynderlig lapsus er det overhovedet ikke i Loven nævnt, hvorledes Hæleri m. H. t. Røveri skal straffes. Mod den foreslaaede Ordning vil begrundede Indvendinger næppe kunne fremføres, dog maa det bemærkes, at Hæleri med Hensyn til Røveri næppe ubetinget vil kunne inddrages under Systemet. Den særlig strenge Røveristraf vil i hvert Fald kun være paa sin Plads overfor Hæleri, hvis Hæleren er klar over, at Kosterne hidhører netop fra et Røveri og ikke fra en anden Berigelsesforbrydelse, og selv i saa Fald vil Begrundelsen være tvivlsom. Det rationelle vil formentlig være at lade Hæleri med Hensyn til Røveri indgaa under Strafferammen i § 284, 1. Stk. Hvad angaar selve Røveri-

begrebet, der omhandles i § 288, da karakteriseres det ved Midlet, der bestemmes som Vold eller Trusel om øjeblikkelig Anvendelse af saadan.

Det kvalificerede Roveri i Paragrafens 2det Stk. er i Forhold til K. U. udvidet, idet der er medtaget det Tilfælde, at Forbrydelsen er udøvet »erhvervs- eller vanemæssigt«.

Til Slut skal endnu gøres nogle Bemærkninger om Straffebestemmelserne, der kun lejlighedsvis har været berørt i det foranstaaende.

Normalstraffen for Berigelsesforbrydelser findes i § 284, 1. Stk., der sætter Straffen til Fængsel indtil 2 Aar; denne Strafferamme gælder for Tyveri, Underslæb, Bedrageri, Utroskab, Afpresning, Aager og Besvigelser, samt for Hæleri med Hensyn til disse Forbrydelser.

Er nogen af de anførte Forbrydelser af særlig grov Beskaffenhed, kan Straffen ifølge § 285, 1. og 3. Stk., stige til Fængsel i 6 Aar, medens den som tidligere nævnt, hvis Forbrydelserne skønnes at være af ringe Strafverdighed, ifølge § 287 kan nedsættes til Hæfte eller Bøde.

For Rapseri og ulovlig Omgang med Hittegods og dertil hørende Hæleri gælder ifølge § 284, 2. og 3. Stk., en særlig mild Strafferamme, og Straffen kan her efter Omstændighederne helt bortfalde, medens paa den anden Side Røveri ifølge § 288 straffes særlig strengt, nemlig med Fængsel ikke under 6 Maaneder.

Endvidere indeholder Forslaget i § 286 og 288, 2. Stk., særlige skærpene Bestemmelser for det Tilfælde, at Forbrydelserne er udøvet erhvervs- eller vanemæssigt, og for Gentagelsestilfælde, forsaavidt angaar groft Tyveri og Roveri, og hertil slutter sig Bestemmelsen i § 289:

»Naar nogen mere end een Gang for en Berigelsesforbrydelse har været dømt til højere Straf end Hæfte, kan Politiet indenfor et Tidsrum af 5 Aar efter Udtaaelsen af den senest idømte Straf give ham Tilhold om til visse Tider at møde og give Oplysning om, hvor han bor eller opholder sig, og gøre Rede for, hvorved han ernærer sig.

Overtrædelse af saadant Tilhold straffes med Bøde, Hæfte eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.«

Endelig findes i § 290 nogle Paataleregler, hvorefter den Forurettede i visse Tilfælde har Indflydelse paa Spørgsmaalet om Strafforfølgningen.

Disse Bestemmelser afviger navnlig med Hensyn til Ordningen af Gentagelsesvirkningen fra Kommissionsudkastet, men bortset fra, hvad der ovenfor er bemærket om Straffen for Rapseri og Aager, føler jeg mig ikke kompetent til at udtale nogen Mening om, hvorvidt de her foreslaaede Bestemmelser er at foretrække for Udkastets.

De Indvendinger, som fra en Praktikers Synspunkt kan gores gældende imod Justitsministeriets heromhandlede Forslag, er efter mit Skøn saa faa og saa forholdsvis uvæsentlige, at det i høj Grad er at ønske, at disse Bestemmelser uden større Forandringer maa passere Rigsdagen og maa træde i Kraft senest paa det i Forslaget selv fastsatte Tidspunkt, 1. Januar 1927.
